

โครงการศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนานโยบายป่าไม้ให้เป็นนโยบายสาธารณะ

ไพสิฐ พาณิชย์กุล¹ สมชาย ปรีชาศิลป์กุล² ลักขณา พบรมเย็น³ วาทีศ โสทธิพันธ์⁴ สุธาสิณี สุภา⁵ และบุญชู ณ ป้อมเพ็ชร⁶

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติอันเกิดจากเจ้าหน้าที่และกระบวนงานตามนโยบายและกฎหมายป่าไม้ 2. เพื่อระดมและประมวลความคิดเห็นของประชาชนหรือตัวแทนของผู้ที่ได้รับผลกระทบ และจากผู้ที่มีส่วนได้เสียในนโยบายป่าไม้ที่ผ่านมาเพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะ และแนวทางในการดำเนินการเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการ วิธีการ และกลไกในการกำหนดนโยบายป่าไม้ที่สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญ 3. เพื่อรวบรวมผลกระทบและจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับแผนการดำเนินการตามนโยบายป่าไม้ ปัญหาที่เกิดจากการใช้อำนาจที่ไม่สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนวงกว้างอันเนื่องมาจากนโยบายป่าไม้ 4. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบและนำผลที่ได้จากการศึกษา ไปกำหนดนโยบายและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เพื่อปรับปรุงระบบการกำหนดนโยบาย

จากการศึกษาพบว่า กรอบคิดในการมองปัญหาป่าไม้ องค์กรที่จะจัดทำนโยบายป่าไม้ กระบวนการในการจัดทำนโยบายป่าไม้ ตกอยู่ในระบบการจัดทำนโยบายแบบปิด และคิดแบบแยกส่วน คือ แยกคนออกจากป่า แยกป่าออกจากทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ และแยกต้นไม้ออกจากป่า จึงก่อให้เกิดปัญหาต่อประชาชนมากมาย ซึ่งสามารถจำแนกปัญหาต่างๆ ที่พบ ได้ดังนี้

1. ปัญหาจากกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม
2. ปัญหาที่เกิดจากการกำหนดเขตพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นเขตอุทยานหรือเขตป่าสงวน ฯที่ไม่ชัดเจน
3. ปัญหาจากการพิสูจน์สิทธิ์ในพื้นที่
4. ปัญหาจากการปฏิเสธหลักการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการดูแลทรัพยากรป่าไม้

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายดังปรากฏภาพสรุปที่ 1 และ 2

¹Faculty of Law, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200, ² Faculty of Law, ³ Faculty of Law,

⁴Faculty of Law, ⁵Faculty of Law, ⁶Faculty of Law*E-mail: lawcmu@gmail.com

